

**Posudek oponenta
na rigorózní práci Mgr. Lukáše Martinka
„Právo na obhajobu v českém trestním řízení“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 110 stran textu a je přehledně členěna do úvodu, čtyř kapitol a závěru. Vnější úprava práce je dobrá. Větší pozornost měla být však rozhodně věnována jazykové úpravě, kdy pro chybějící slova nebo chyby ve skloňování dávají některé věty jen obtížně smysl a některé jej nedávají vůbec. Okruh použité literatury je přiměřený zvolenému tématu. Po formální stránce splňuje předložená práce požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolila sice problematiku, která patří mezi tradiční témata rigorózních prací, nicméně jedná se o problematiku, ve které existuje stále řada sporných otázek a které opakovaně poutá pozornost odborné i laické veřejnosti. Z tohoto pohledu se jedná o téma aktuální.

Po obsáhlejší úvodu, ve kterém autor nastiňuje cíl a zaměření své práce, se nejprve věnuje stručné pohledu na historický vývoj trestního procesu a práva na obhajobu zvláště. Souhlasit lze s tezí o nepřipustnosti nadřazovat dosažení účelu trestního řízení nad práva stíhaných osob na spravedlivý proces. Logicky proto hned následující kapitola práce je cele věnována otázkám práva na spravedlivý (fair) proces.

Jádrem práce jsou další dvě kapitoly, ve kterých se autor zabývá právem na obhajobu, a to jak z obecného pohledu, tak i jeho jednotlivými konkrétními projevy. Autor správně uvádí, že obhájce vesměs činí trestně procesní úkony jménem svého klienta; pak je ovšem otázkou, zda je skutečně subjektem „samostatným“ (str. 14). Důvodný je rovněž názor, že důsledná realizace práva na obhajobu není v rozporu se zásadou řádného zjištění skutkového stavu. Je nesporné, že těžiště obhajoby bude v procesu dokazování, přesto však patrně mohlo být upuštěno od rozboru obecných institutů důkazního práva. Autoru třeba dát zapravdu, že situace, kdy obě hlavní procesní strany žádají, aby mohly téhož svědka vyslechnout, je skutečně složitá, avšak řešení ve formě „střídavého výslechu“ si lze jenom s obtížemi představit (str. 37). Nepochybně je důvodná kritika nedostatečného zajištění práv obviněného v přípravném řízení před rokem 1990, výtky „neveřejnosti“ je však lichá, neboť i nyní je přípravné řízení neveřejné (str. 38). Není zcela zřejmé, z čeho autor dovozuje, že obhájce nemá právo nahlédnout do protokolu o výslechu tzv. utajeného svědka (str. 53). Za správný třeba považovat názor o povinnosti soudce, rozhodujícího o vazbě, umožnit seznámení přinejmenším s těmi skutečnostmi, na kterých se kladné

rozhodnutí o vazbě zakládá. Bližší zdůvodnění by si vyžadovala o tvrzení o tom, že křivého obvinění a pomluvy se nelze dopustit při podání vysvětlení (str. 59). Oprávněné je tvrzení, že poslední slovo obžalovaného nelze ztotožňovat se závěrečnou řečí obžalovaného, jakož i názor, že obhajoba má právo požádat svědka, kterého hodlá k výslechu navrhnout, aby vyličil skutečnosti, které vnímal. Nelze ovšem souhlasit s názorem, že obhajoba nemá možnost konfrontovat zvukový záznam z hlavního líčení s obsahem protokolu (str. 96). Důvodně autor upozorňuje na některé neřešené problémy, které může přinést pluralita obhájců.

Poslední kapitola práce je věnována námětům de lege ferenda. Autor se zde kriticky vyjadřuje k návrhu rekonstrukce trestního práva procesního. Zajímavý je návrh, aby státní zástupce spolu s vyrozuměním o podání obžaloby zaslal obviněnému a/nebo jeho obhájci současně stejnopis podané obžaloby.

V závěru své práce autor stručně a přehledně shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěl.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako dobrou. Autor prokázal znalost zvolené problematiky, včetně jejího dosavadního literárního zpracování a odrazu v judikatuře českých soudů, včetně Ústavního soudu, jakož i v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. Rovněž osvědčil znalost praktických aplikačních problémů, s nimiž se lze v trestním procesu setkat. Dílčí obsahové a formální připomínky již byly uvedeny výše. Autor prokázal schopnost samostatné odborné tvůrčí práce. Po obsahové i po formální stránce je předložená rigorózní práce způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Pří ústní obhajobě své práce by se mohl autor vyjádřit k otázce, zda nepřípustnost použití úředních záznamů o podaném vysvětlení v řízení před soudem jako důkazu (§ 158 odst. 5 tr. řádu) je či není v zájmu obhajoby.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě rigorózní práce a po úspěšném složení ústní zkoušky byl Mgr. Lukáši Martinkovi udělen titul doktora práv.

V Praze dne 13.6.2011

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent